

Krav om løft til arbeidet mot vold i nære relasjoner og seksuell vold i statsbudsjettet for 2026

Vi er **19 aktører** som går sammen for å kreve et nødvendig løft til arbeidet mot vold i nære relasjoner og seksuell vold i statsbudsjettet 2026. Vold i nære relasjoner og seksuell vold er fraværende som en satsing i budsjettet. Vi mener at dere umulig kan overse et så alvorlig samfunnsproblem, folkehelseproblem og likestillingsutfordring.

I tillegg til manglende budsjettprioriteringer, savner vi oppfølging av allerede vedtatte planer og strategier. Vi er svært bekymret for at viktige prosesser treneres.

- Vi kan ikke finne en krone til oppfølging av den nye samtykkeloven, som ble enstemmig vedtatt i Stortinget våren 2025. Innføringen av en «Bare ja-betyr-ja»-modell (som et nytt første ledd i voldtektsbestemmelsen i straffeloven § 291) krever at det iverksettes tiltak knyttet til holdninger, undervisning og kompetanse - både i befolkningen generelt, og i tjenestene spesielt.
- Vi finner heller ingen oppfølging av Voldtektsutvalgets rapport NOU 2024: 4 i budsjettet. Voldtektsutvalget kom med en knusende dom; vi har ikke lyktes med å forebygge eller bekjempe voldtekt i Norge, og voldtekt er underprioritert i fordelingen av offentlige ressurser.
- Vi savner en reell opptrapping av Opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028). Det bør sikres en forpliktende og konkret finansieringsplan slik at planen, og vedtak som allerede er fattet mot vold og overgrep, gjennomføres så raskt som mulig.
- Vi har mange eksempler; manglende forslag til endringer i straffeloven som innebærer at skjultpersonforfølgelse («snikstalking») gjøres straffbart, manglende evaluering av voldsoffererstatningsloven, og manglende satsning på seksualitetsundervisning.

Det er stor politisk oppmerksomhet knyttet til ungdomskriminalitet. Det er minst like viktig å være opptatt av den kriminaliteten som rammer barn selv, som den kriminaliteten barn og unge utøver.

Ansvar for å bekjempe vold i nære relasjoner og seksuell vold ligger hos alle politikere. Voldsfeltet er fragmentert, og budsjettpostene ligger i mange komiteer. Vi ber dere derfor om å se dette arbeidet i sammenheng, og vi forventer et betydelig løft til arbeidet mot vold i nære relasjoner og seksuell vold.

Vi ber dere ta ansvar på tvers av komiteene i Stortinget og ber dere satse på:

Omfattende, flerårige holdningskampanjer: Slik som foreslått i Voldtektsutvalgets NOU 2024: 4, må det satses på store og omfattende flerårige holdningskampanjer som kan forebygge voldtekt og vold i nære relasjoner, formidlet til hele befolkningen i relevante kanaler. Den nye samtykkebestemmelsen krever informasjons- og opplysningstiltak spesielt om grenser, samtykke og forskningsbasert kunnskap om sammenheng mellom rus og voldtekt. Det bør gjennomføres tilsvarende kampanjer om vold i nære relasjoner.

Stryket seksualitetsundervisning: Det trengs et nasjonalt løft for seksualitetsundervisningen. Dette har siviltt samfunn stått sammen om i årevis. I tillegg har tre viktige, nylige rapporter og meldinger understreket det samme behovet; Kvinnehelseutvalgets NOU 2023: 5, Voldtektsutvalgets NOU 2024: 4, og Stortingsmeldingen om seksuell trakassering Meld. St. 7 (2024–2025). Seksualitetsundervisningen i skolen må nedfelles i tydelige og forpliktende retningslinjer som bør utarbeides i samråd med relevante forskningsmiljøer, barn og unge selv, samt organisasjoner med erfaring fra seksualitetsundervisning. Læringsmål knyttet til seksualitet, grenser og seksuell vold og voldtekt bør tydeliggjøres og kravfestes, her også spesielt knyttet til innføring av den nye samtykkebestemmelsen. Aktuelle rammeplaner må gjennomgås og oppdateres for å sette lærere i barnehager og skoler i stand til å gi god og alderstilpasset seksualitetsundervisning. Undervisningen må være representativ for alle barn og unge, uavhengig av faktorer som kjønn, seksualitet, funksjon og annen minoritetstilhørighet. Det må sikres at alle får delta i seksualitetsundervisningen.

Kompetanseløft i alle relevante tjenester: I dette budsjettet settes det av økte midler til politiet, hvilket er positivt. Vi ber om at det tydelig øremerkes midler til politiet til kompetanse på vold i nære relasjoner, seksuell vold og digital vold. I tillegg må alle relevante utdanninger, innen blant annet utdanning, helse, sosial og justis, gi studentene handlingskompetanse om vold og overgrep.

Styrking av krisesentrene: Krisesentrene har en underkommunisert og underprioritert rolle i å forebygge og forhindre alle former for vold. Nåværende finansieringsmodell bør gjennomgås og det bør ses på muligheten for en løsning der finansieringen helt eller delvis sikres gjennom øremerkede midler over statsbudsjettet. Krisesentrene må sikres en forutsigbar og stabil økonomi slik at vi får et likeverdig, døgnåpent og helårsåpent krisesentertilbud i hele landet, som er tilgjengelig og tilpasset alle brukergrupper, inkludert barn.

Bedre behandlingstilbud for voldsutsatt og for voldsutøver: Et viktig forebyggingstiltak er at det sikres et likeverdig behandlingstilbud for utøvere av vold i nære relasjoner i alle kommuner. Slik det er i dag er det svært ulikt hva slags behandlingstilbud for voldsutøver som finnes i de ulike kommunene. Tilbudene må innrettes for å bedre fange opp og hjelpe unge med skadelig seksuell atferd. Vi må sikre gode behandlingstilbud til de som er utsatt for vold, som er tilpasset barn og voksne. Det må settes av tilstrekkelige midler til slike tilbud over statsbudsjettet.

Støtte til frivillige og ideelle organisasjoner: Frivillige og ideelle organisasjoner som bidrar til forebygging av vold i nære relasjoner, ettervern og støtte til voldsutsatte, må sikres økt og forutsigbar finansiering over statsbudsjettet. Det er bekymringsverdig at flere organisasjoner mister øremerking. Flere tilskuddsordninger til siviltt samfunn er større og mer generelle ordninger, der vi er bekymret for at særegheten til tilbud forsvinner. Vi må øke, og ikke kutte, i tilskuddsordninger til siviltt samfunn.

Signert av:

likestillings- og diskrimineringsombud Bjørn Erik Thon

Redd barna

Kvinneuniversitetet i Norden

Nok. Norge

JURK – Juridisk rådgivning for kvinner

Sara Birgitte Heiervang, sårbarhetslegen

Norsk Kvinnesaksforening v/leder Gunhild Vehusheia

Stine Sofies Stiftelse v/daglig leder Kristin Stokke

Krisesentersekretariatet v/daglig leder Ane Fossum

ATV – Alternativ til vold

Norges Kvinnelobby v/daglig leder Sara Rydland Nærum

DIXI v/leder Rannveig Kvifte Andersen

Sex og Politikk v/daglig leder Tor-Hugne Olsen

Kvinnefronten

Sanitetskvinnene

Sex og samfunn v/leder for kommunikasjon og politikk Anneli Rønes

MiRA-Senteret v/leder Khansa Ali

Reform - ressurscenter for menn v/leder Are Saastad

Amnesty International v/leder for Politikk og Samfunnsavdelingen Bergdis Joelsdottir